

Intellektuelle rettigheder har enorm betydning for SMV'erne

TEMAANALYSE

Krænkelser af IP-rettigheder i Danmark koster hvert år 7 mia. kr. Det er dobbelt så meget som i Tyskland, hvis det opgøres pr. indbygger.

Intellectuelle rettigheder har enorm betydning for SMV'erne

IP-rettigheder er rettigheder af immateriel karakter som eksempelvis patent, designbeskyttelse og ophavsret. Rettighederne eksisterer for at give virksomheder gode incitamentter til at skabe nye værdiskabende produkter. Det er derfor yderst problematisk, når de ikke håndhæves.

Danmark er ét af de lande i Europa, som søger flest patenter til Europas patentkontor pr. million indbygger. Det vidner om en høj grad af innovation i Danmark. Patenterne er særligt vigtige for SMV'erne, hvis indtjening i langt højere grad afhænger af de intellektuelle rettigheder.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- IP-ejende SMV'ers indtjening er 68 pct. højere pr. ansat end SMV'er uden IP-ejerskab.
- Danmark ligger i europæisk top-3 over antallet af patentansøgninger pr. indbygger.
- Årligt taber Danmark 7 mia. kroner i salg grundet krænkelse af IP-rettigheder.
- Der mistes 835 arbejdspladser pr. million indbygger i Danmark, grundet krænkelse af IP-rettigheder.

Krænkelser af IP-rettigheder forårsager et årligt salgstab på:

7 mia.

Immaterielle rettigheder øger særligt SMV'ernes indtjening

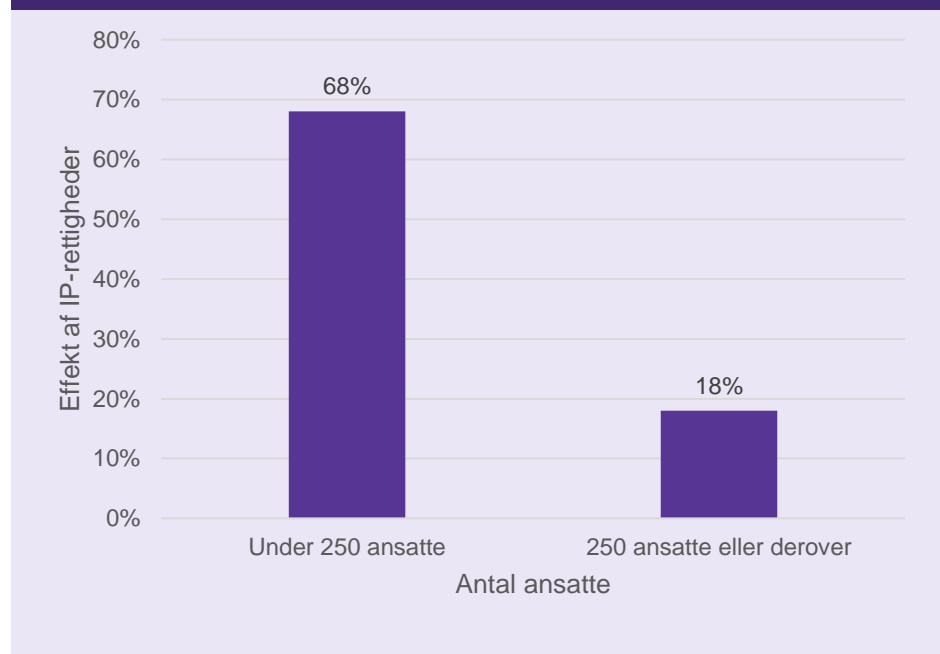
Immaterielle rettigheder, blandt virksomheder med færre end 250 ansatte i EU, øger i gennemsnit virksomhedernes indtjening pr. medarbejder med 68 pct. sammenlignet med de virksomheder, som ikke har immaterielle rettigheder.

I beregningen er der kontrolleret for andre faktorer, som kunne have indflydelse på indtjeningen, for derved at få den rene effekt af at eje IP-rettigheder.

Immaterielle rettigheder har altså en signifikant betydning for de mindre virksomheders forretning. Til sammenligning øger immaterielle rettigheder, blandt virksomheder med 250 ansatte eller flere i EU, kun indtjeningen pr. ansat med 18 pct. sammenlignet med virksomheder uden immaterielle rettigheder. IP-rettigheder har en markant større effekt på indtjeningen for en mindre virksomhed end for en større virksomhed. En del forklaringen er, at mindre virksomheder ofte er specialiseret indenfor et mindre område eller på færre produkter, hvorfor de har færre IP-rettigheder og derfor også er mere afhængige af de enkelte rettigheder.

Immaterielle
rettigheder
øger de mindre virksom-
hedernes
indtjening
med 68 pct.

Forskel i indtjening pr. ansat mellem IP ejende virksomheder og ikke-IP ejende virksomheder

Kilde: Europa-Kommissionen (EUIPO), 2021

Figur 1

Patenter spiller en vigtig rolle for dansk erhvervsliv

Patentrettigheder er afgørende for incitamenterne til at skabe nye værdiskabende produkter og dermed for at have et innovativt erhvervsliv, der kan tilbyde højtbetalte stillinger til danskerne. Uden disse patenter er det muligt for andre virksomheder - udenlandske såvel som indenlandske - at kopiere produkter, produktionsteknologi eller lign.

Vigtigheden af patenter gælder ikke kun de store virksomheder. 12 pct. af de danske iværksættere og små virksomheder ejer en eller flere immaterielle rettigheder¹. Disse patenter er værdifulde for danske virksomheder, særligt for SMV'er som har specialiseret sig indenfor et område.

I Danmark sendes der 454 patentansøgninger pr. million indbygger til Den Europæiske Patentmyndighed. Det er kun overgået af Sverige og Schweiz med hhv. 488 og 969 patentansøgninger pr. million indbygger. Danmarks placering indikerer en høj grad af innovation.

Danmark ligger i top-3 over patentansøgninger pr. indbygger.

Antal patentansøgninger til EPO pr. million indbyggere, 2021

Kilde: EPO index 2021 Figur 2

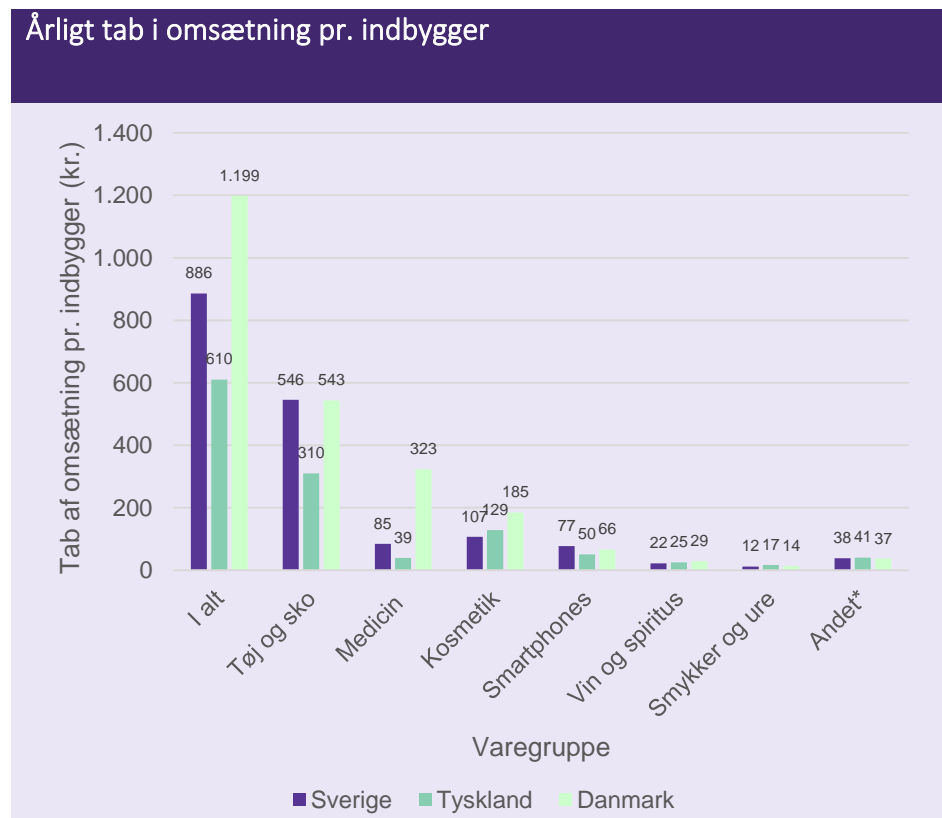
¹ Kilde: Analyse af danske iværksætteres og små virksomheders brug af immaterielle rettigheder, Patent og varemærkestyrelsen, december 2020.

Krænkelser af IP-rettigheder har store konsekvenser, særligt for Danmark

Figur 3 viser et tab på 1200 kr. pr. indbygger, svarende til ca. 7 mia. kr., om året i tabt omsætning i Danmark. Det er næsten dobbelt så meget som niveauet i Tyskland og også signifikant højere end i Sverige. Det ses af figuren, at omkostningerne er særligt høje i varegrupperne tøj og sko og medicin.

En del af forklaring på de høje omkostninger er, at danske virksomheder i højere grad krænkes sammenlignet med de svenske og tyske². Årsagen, til at danske virksomheder i højere grad krænkes, er blandt andet at den retslige proces ved rettighedskrænkelser er lang og omkostningstung, hvorfor nogle virksomheder vælger ikke at forfølge krænkelser af deres rettigheder³.

Danmark taber årligt 1200 kr. i salg pr. indbygger.

Kilde: SMVdanmarks egne beregninger baseret på EUIPO, Quantification of IP Infringement

Figur 3

Anm.: Andet*: Legetøj og spil, Sports tilbehør, Håndtasker og kufferter, Musik og Pesticider.

² Kilde: [Stor andel virksomheder får krænket deres intellektuelle ejendomsrettigheder, SMVdanmark, November 2021.](#)

³ Kilde: SMVdanmark Temaanalyse, "Krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder koster på bundlinjen"

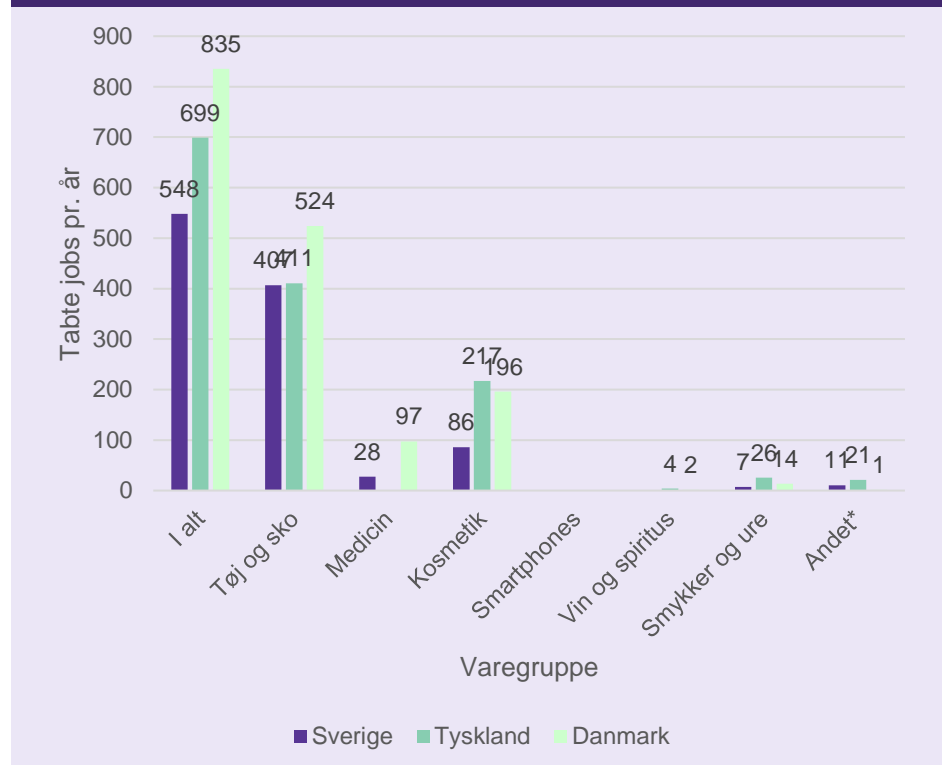
Krænkelser af IP-ret-tigheder medfører et årligt tab af arbejdspladser på 835 pr. million indbygger i Danmark.

Jobskabelsen lider tab når IP-rettigheder krænkes

Krænkelser af IP-rettigheder har store konsekvenser for jobskabelsen. Danmark taber ifølge Europa-Kommissionen årligt 835 arbejdspladser pr. million indbyggere som følge af krænkelser af intellektuelle rettigheder.⁴ Det svarer til et samlet tab på ca. 4.880 arbejdspladser. Varegruppen tøj og sko taber i høj grad arbejdspladser, idet deres tab udgør over halvdelen af det samlede tab. Denne varegruppe lider i særdeleshed store tab, hvilket indikerer, at det er en varegruppe, der oplever mange krænkelser af deres IP-rettigheder.

Omkring hver fjerde danske virksomhed har oplevet at få krænket deres intellektuelle ejendomsrettigheder⁵. Da andelen af krænkelser er højere i Danmark end i Sverige og Tyskland, er tabene af potentielle arbejdspladser også større. Ved krænkelser af en virksomheds IP-rettigheder vil der være tabt omsætning, som ellers ville have understøttet en højere beskæftigelse.

Årligt tab af arbejdspladser pr. mio. indbygger grundet krænket IP-rettigheder

Kilde: SMVdanmarks egne beregninger baseret på EUIPO, Quantification of IP Infringement

Figur 4

⁴ Der er her tale om en partiel analyse, som ikke tager højde for tilpasninger ift. arbejdsudbuddet.

⁵ Kilde: SMVdanmark Temaanalyse, "Stor andel virksomheder får krænket deres intellektuelle ejendomsrettigheder"

Konklusion og politikforslag

IP-rettigheder er afgørende for incitamenterne til at skabe nye værdiskabende produkter og dermed for at have et innovativt erhvervsliv, der kan tilbyde højtbetalte stillinger til danskerne. Rettighederne har særligt en positiv effekt på SMV'ernes omsætning. Denne positive effekt medfører dog også en øget sårbarhed, når rettighederne krænkes. Danske virksomheder lider store tab i omsætning og i arbejdspladser, som følge af de mange krænkelser. Besværligheden ved processen, når en virksomhed krænkes, gør det svært for virksomhederne at håndhæve deres rettigheder. Det er et problem for SMV'erne og for Danmark. I lyset af at russere nu kopierer vestlige virksomheder i massevis, har danske virksomheder udsigt til yderligere tab grundet krænkelse af virksomhedernes IP-rettigheder.

Konkret foreslås følgende politiske fokuspunkter:

1. Generelt mere fokus på overtrædelse af IP-rettigheder og at bringe dem for i WTO. Der opstår dog dilemmaer i situationer, som den nuværende med Rusland. Når Rusland sanktioneres eller ultimativt bliver smidt ud af WTO, så kan systemet ikke bruges til at modvirke kopiering fra russiske virksomheder.
2. Alternativer som gør det nemmere at genkende og verificere originale produkter bør undersøges. Det kan være fx Block Chain eller andre nye teknologier med potentiale til at følge forsyningskæder.
3. Øget fokus på at mindske importen af kopiprodukter. Det er svært at retsforfølge en udenlandsk virksomhed for krænkelse af IP-rettigheder. Det gælder ikke mindst for SMV'er.

Kontakt

Konsulent Lasse Lundqvist, tlf. 41 29 20 09, Lundqvist@SMVdanmark.dk.

Junior konsulent Anna Dose Stenild, stenild@smvdanmark.dk

SMVdanmark, juni 2022